

Perfecziunament da romontsch per scolastas e scolasts

Sonda, ils 8 da fevrer 2025, dallas 9.00 – 17.30

a Glion ella claustra dallas soras dominicanas

Ina purschida communabla da furmaziun.ch (Conferenzas scolasticas romontschas)
e dalla Fundaziun Retoromana Pader Flurin Maissen (FRR)
integrada els Dis da Sentupada dalla FRR che han liug ils 7 – 9 da fevrer 2025

Program

09.00 – 10.30	Luvratori da translaziun da Giuanna Caviezel
	Pausa
11.00 – 12.30	Luvratori da translaziun (cuntinuaziun)

12.30	Gentar
-------	--------

14.00 – 14.15	Introducziun dil program dil suentermiezdi (aula)
14.15 – 15.00	«Sco di ins quei endretg sin romontsch?» Davart quellas ed autras strufientschas linguisticas Presentaziun da Gabriela Desax Soler
	Pausa
15.15 – 16.00	Fumitgasa ni giuvintschella? - Differenzas denter ils idioms Referat da Chasper Pult
	Pausa
16.30 – 17.15	«Praulas dalla Surselva» raquintadas da Sandra Blum alias fumitgasa Greta
suenter	Après-programme Vin cauld e punsch silla terrassa dalla claustra.

Ulteriur program facultativ el rom dils Dis da Sentupada

18.15	Tscheina (25 frs., buca cumpriu el prezi)
-------	---

20.00 – 23.00	Sera da cumpignia
20.15 – 21.15	Cant romontsch dil Chor Uvriu Danis-Tavanasa e dil Chor mischedau Sevgein
21.15 – 23.00	Cant aviert cun Conradin Klaiss ed in puschegn (suppa da giutta).

Cuosts ed annunzia

170 frs. (incl. gentar)

Davos termin d'annunzia: Dumengia, ils 2 da fevrer 2025

Limita da participonts*: 25.

Las annunzias vegnan risguardadas tenor la successiun d'entrada.

[Formular d'annunzia](#)

Luvratori da translaziun (las 9.00 – 12.30)

menaus da Giuanna Caviezel

Per instruir romontsch e per romontsch ein scolasts* adina puspei dumandai da translatar texts tudestgs en romontsch. Quei pretenda in'aulta cumpetenzza linguistica, ton dil tudestg sco era dil romontsch.

En quei luvratori san ils participonts* acquistar cumpetenzas supplementaras per translatar texts en romontsch e perfecziunar quellas el decuors dil luvratori. Els* endrieschan dapli davart ils sbagls ils pli currents e davart las sfidas principalas, ed ein envidai* da cumparter lur sfidas persunalas da translatar. El rom d'activitads da gruppa lavuran els* vida differents problems da translaziun che vegnan silsunter discussai e sligiai el plenum. Per finir curregian ed adatteschan ils participonts* in text ch'ei vegnius translataus cun agid da systems da translaziun automatica, ina lavur che pretenda la medema cumpetenzza linguistica sco da translatar senza quei agid.

textshuttle.

Deutsch

Rätoromanisch

Sprachform

Übersetzung

translaziun

Co Ti sas sepreparar pil luvratori

Far ponderaziuns concretas davart tias sfidas persunalas da translatar.

Giuanna Caviezel ei carschida si a Vrin, al pei dil Péz Terri. Ella ha studegiau communicaziun plurilingua a Genevra e sociolinguistica a Berna. Duront 6 onns ha ella luvrau tier la Canzlia federala sco translatura pil romontsch e dapi igl october 2024 eis ella engaschada all'Universitad da Turitg sco assistenta/doctoranda alla professura da lungatg, litteratura e cultura romontscha.

Arnold Spescha

GRAMMATICA SURSILVANA

Sonda, ils 8 da fevrer 2025, allas 14.15

«Sco di ins quei endretg sin romontsch?»

**Presentaziun davart quellas ed autras strufientschas
linguisticas**

cun Gabriela Desax
correctura dalla FMR

Gabriela Desax, anteriura redactura d'informaziun e dalla rubrica reflexiun dil Radio Romontsch e dapi 5 onns ella redacziun da correctorat dalla FMR, presenta ils sbagls linguistics ils pli derasai e frequents ch'ella ha entupau duront sia lavur, mo lu era legiu ni udiu ella veta da mintgadi.

Sonda, ils 8 da fevrer 2025, allas 15.15

Fumitgasa ni giuvintschella? - Differenzas denter ils idioms

Referat

da Chasper Pult
intermediatur cultural

Chasper Pult, romanist ed anteriur president dalla Lia Rumantscha, ei quasi in «Romontsch da professiun». El ei fascinaus dalla variaziun linguistica enteifer la Romontschia, per el ein tut ils idioms fetg interessants.

En sia presentaziun emprova el da mussar con parentai che nos vocabularis regionals ein, mo cunzun qualas differenzas che fan smarvegliar e che san divertir nus.

Sonda, ils 8 da fevrer 2025, allas 16.30

«Praulas dalla Surselva»

raquintadas da Sandra Blum

alias fumitgasa Greta

Sandra Blum ei carschida si a Glion ed ha fatg ina scolaziun sco raquintadra professiunala da praulas tier la fundaziun da praulas Mutabor. Sco «fumitgasa Greta» raquenta ella dapi sis onns praulas per affons e carschi.

Greta ei ina fumitgasa huslia dil temps vargau. Ella ei fetg paupra, pertgira denton in grond scazi: ina trucca veglia plein praulas e pintgas custeivladads. Quella trucca misteriusa arva ella per vus e pren vus sin in viadi fantastic el mund dallas praulas. Mo, tgei ei ina praula insumma? E tgei praulas sezuppan el scazi dalla Surselva? Vegni e tedlei las historias veglias da dialas e d'utschals miraculus.

Sonda, ils 8 da fevrer 2025, allas 20.00

Sera da cumpignia cun cant romontsch

Chor Uvriu Danis-Tavanasa
Chor mischedau Sevgein
Conradin Klaiss (cant aviert)

Cant – musica – il lungatg universal colligia. La Fundaziun Retoromana envida ensemen cul [Chor Uvriu Danis-Tavanasa](#) ed il [Chor mischedau Sevgein](#) ad ina sera da cumpignia. Omisdus chors vegnan a cantar rodund 25 minutas canzuns romontschas e suenter a separticipar ad in cant aviert.

Cun quei punct da program public involva e plidenta la FRR aposta persunas indigenas, per possiblitar in inscunter prezios denter ellas e persunas ch'emprendan dapi onns romontsch cun grond entusiassem, e per far in viva alla veta, alla cuminonza romontscha e sia cultura.

Informaziuns organisatoricas

Il cuors ha liug el rom dils [Dis da Sentupada](#).

Via d'access alla claustra e parcadis

Arrivada cun traffic public: Igl auto da posta parta da Glion dallas 8.35 en direcziun da Ladir, ed arriva dallas 8.39 alla fermada Glion, Albertushof. Naven da leu has Ti mo pli ca. 3 minutas a pei tochen alla claustra.

Arrivada cun auto: Il plan culla via d'access alla claustra ei aschuntaus sutvart. Cunquei ch'il plaz da parcar ei limitaui, cussegliem nus da formar cuminonzas da viadi.

Stanza da cuors

La stanza da cuors ei signalisada. Nus proponin dad acceder entras l'entrada laterala ni da prender l'entrada dalla scola dalla Regiun Surselva. Aschia arrivas Ti el foyer dretg dalla mensa (sch'ins mira il baghetg da sutensi), la stanza da cuors ei gest dasperas. El foyer has Ti la pusseivladad da prender in caffè avon ch'il cuors entscheiva.

Gentar e tscheina

Il gentar ei cumprius el daner da cuors. Il menu sas Ti eleger cul formular d'annunzia (vegetari, cun carn, taglier salata). La tscheina fa buca pli part dil program regular dil cuors. Igl ei denton pusseivel da tschenar en claustra, per aschia saver separticipar suenter al program public dallas 20.00 senza stuer sedislocar. Il menu per quei intent sas Ti indiar cul formular suranumnuu.

Program public il suentermiezdi ei cumprius el cuors

Il program da suentermiezdi fa part dils Dis da Sentupada ed ei publics. Il public extern paga ina contribuziun als arranschaments en fuorma dad ina collecta. Cul daner da cuors che Ti pagas per Tiu perfecziunament ei quella contribuziun gia cuvretga.

Renconuschientscha dil cuors

Quei perfecziunament che furnaziun.ch resp. las Conferenzas scolasticas romontschas porschan ensemen culla Fundaziun Retoromana sas Ti far valer sco in di da perfecziunament. Pren pia cun tei il 'cudischet blau' per schar testar Tia participaziun. Sche Ti sas separticipar mo avonmiezdi, sas Ti far valer quel sco in miez di da perfecziunament. Far valer mo il suentermiezdi sco in miez di da perfecziunament ei perencunter buca pusseivel.

Fotografias/films

Duront il cuors vegn fotografau e filmau sporadicamein. Vul Ti buca schar publicar fotografias ni films da Tei, supplichein nus Tei dad annunziar quei ordavon a nus sut remarcas el formular d'annunzia.

Segirada

Segirada ei caussa dils participonts*.

Albiert

Igl ei pusseivel da prender albiert en claustra. Reservaziuns per albiert ein da far directamein tier la claustra.

081 926 95 40, hausderbegegnung@klosterilanz.ch

Per dapli informaziuns: <https://www.hausderbegegnung.ch/de/>

Access a pei alla claustra dallas soras dominicanas

Access cugl auto (arrivond da Cuera)

Index dallas fotografias:

Bernard Maissen: UFCOM

Chasper Pult: MAD RTR

Chor mischedau Sevgein: IDA fotografias